

Nr 67.

Ankom till riksdagens kansli den 19 april 1921 kl. 8 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående biträdande skolföreståndarinnan Anna Kruses löne- och pensionsförmåner.

(2:dra avd.)

Uti en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1921 dagtecknad proposition, nr 139, vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva att — därest och så länge biträdande föreståndarinnan vid Brummerska skolan i Stockholm Anna Kruses avlöningsförmåner utgå enligt bestämmelserna i kungörelsen den 21 februari 1914 angående ändrad lydelse av vissa bestämmelser i kungörelsen den 29 oktober 1909 angående avlöning av lärarinnorna vid statsunderstödda enskilda läroanstalter samt angående statsunderstöd åt dessa läroanstalter m. m., — må utan hinder av den omständigheten, att mer än en tredjedel av Anna Kruses tjänstgöring fullgöres i de förberedande klasserna, från och med höstterminen 1920 tills vidare utgå *dels* statsbidrag till hennes avlöning i enlighet med bestämmelserna i förenämnda kungörelse den 21 februari 1914, *dels* statsbidrag till de för henne utgående pensionsavgifterna i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 23 december 1910 angående pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid enskilda läroanstalter, *dels ock* tillfällig löneförbättring

och dyrtidstillägg till Anna Kruse i enlighet med de i sådant hänseende gällande allmänna bestämmelser.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopande statsrådsprotokollet.

I de av riksdagen fastställda bestämmelserna angående avlöning av lärarinnorna vid statsunderstödda enskilda läroanstalter samt angående statsunderstöd åt dessa läroanstalter äro vissa föreskrifter meddelade beträffande minimiavlöning åt ämneslärarinna med full tjänstgöring, och har tillika föreskrivits, att sådan tjänstgöring — varmed förstås tjänstgöring till ungefärligen den omfattning, som åligger ämneslärinna vid allmänt läroverk — skall vara förlagd till klasserna över de förberedande, dock att ämneslärarinna med full tjänstgöring må kunna fullgöra intill en tredjedel därav i de förberedande klasserna. Kungl. Maj:ts nu föreliggande framställning avser, att de av statsmedel utgående bidragen dels till Anna Kruses avlöning, dels ock till hennes pensionsavgifter må få utgå, ehuru hennes tjänstgöring till större omfattning än medgives blivit förlagd till de förberedande klasserna.

Ehuru framställningen innebär en dispens av till synes oväsentlig karaktär, berör den dock ett spörsmål av principiell beskaffenhet i så måtto, att den avser att fullt jämställa de hittills icke statsunderstödda förberedande klasserna vid de enskilda läroverken med läroverkets egentliga klasser, då det gäller bestämmandet för bemälda lärarinna av arten utav den såsom villkor för vissa förmåner uppställda tjänstgöringen. De enskilda läroverkens förberedande klasser hava av riksdagen städse undantagits, då det varit fråga om beredande av statsbidrag eller andra förmåner till sagda läroverk. Avsikten har uppenbarligen därvid varit den, att här liksom i andra liknande fall sådana skolformer, som på enskilt initiativ upprättas och underhållas vid sidan av motsvarande offentliga statsunderstödda undervisningsanstalter och i fråga om vilkas förefintlighet något statsintresse icke varit för handen, också skola för sin verksamhet ekonomiskt lita till den enskilda företagsamheten utan att röna understödande från statens sida. Då ett bifall till framställningen onekligen kan vara ägnat att rubba den hittillsvarande uppfattningen rörande statens ställning till de enskilda läroverkens förberedande klasser och då vidare, i trots av vad i ärendet framhålles, ett

bifall till förslaget kan medföra konsekvenser av olika slag, har utskottet icke ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts föreliggande framställning.

Utskottet hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 19 april 1921.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtande nr 58.

Reservation

av herrar *S. H. Kvarnzelius, C. J. G. Swartz, H. F. Lamm, H. M. Bäckström, J. L. Widell, O. Bergqvist, K. A. Tengdahl, J. Nilsson* i Malmö, *S. E. J. Lübeck* och *A. E. Ljungberg*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»I de av — — — förberedande klasserna.

Då det emellertid i detta särskilda fall är fråga om att i svensk undervisning omsätta i utlandet gjorda rön beträffande principerna för den första undervisningen och då ett bifall till framställningen icke synes kunna medföra några vittgående konsekvenser, har utskottet icke funnit några betänkligheter vid att tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså, att riksdagen må medgiva, att — därest och så länge biträdande föreståndarinnan vid Brummerska skolan i Stockholm *Anna Kruses* avlöningsförmåner utgå enligt bestämmelserna i kungörelsen den 21 februari 1914 angående ändrad lydelse av vissa bestämmelser i kungörelsen den 29 oktober 1909 angående avlöning av lärarinnorna vid statsunderstödda enskilda

läroanstalter samt angående statsunderstöd åt dessa läroanstalter m. m., — utan hinder av den omständigheten, att mer än en tredjedel av Anna Kruses tjänstgöring fullgöres i de förberedande klasserna, från och med höstterminen 1920 tills vidare må utgå *dels* statsbidrag till hennes avlöning i enlighet med bestämmelserna i förenämnda kungörelse den 21 februari 1914, *dels* statsbidrag till de för henne utgående pensionsavgifterna i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 23 december 1910 angående pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid enskilda läroanstalter, *dels ock* tillfällig löneförbättring och dyrtidstillägg till Anna Kruse i enlighet med de i sådant hänseende gällande allmänna bestämmelser.»